

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-02-26

Ärendenummer GSK-2024-04617

Handläggare

Isabelle Asadian Strandman

E-post

isabelle.asadian.strandman@grundskola.goteborg.se

Återremiss avseende förslag om förändrad kapacitet på Trollängsskolan F-6 och Högenskolan F-3, läsår 2025/2026

Förslag till beslut

I grundskolenämnden,

1. Grundskolenämnden fastställer kapaciteten i förskoleklass på Trollängsskolan F-6 till noll (0), läsåret 2025/2026.
2. Grundskolenämnden fastställer kapaciteten i förskoleklass på Högenskolan F-3 till noll (0), läsåret 2025/2026.
3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Antalet elever i Göteborgs grundskolor har minskat och förväntas fortsätta minska under de kommande åren. Detta leder till mindre resurser för skolorna och ställer krav på organisatoriska anpassningar för att kunna upprätthålla en hög kvalitet i undervisningen. En sådan anpassning är att minska kapacitet på vissa skolor.

På grundskolenämndens sammanträde den 17 december 2024 presenterades ett förslag om att inte ta emot elever i förskoleklass på Trollängsskolan och Högenskolan läsåret 2025/2026. Ärendet återremitterades för komplettering med resultat av önska skola samt med en fördjupad analys av kapacitetsbehoven på kort och lång sikt för hela stadsområdet.

Kapacitetsbehoven på kort och lång sikt beskrivs i grundskolenämndens lokalbehovsplan, men behöver analyseras om utifrån bland annat kommande befolkningsprognoser. Då de underlag som behövs för att göra en uppdaterad analys inte finns tillgängliga förrän slutet av våren är det inte möjligt att göra analysen än. I aktuellt ärende beskrivs därför endast resultatet av önska skola.

Förvaltningens bedömning är fortsatt att kapaciteten bör ändras på Trollängsskolan och Högenskolan.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Bedömning ur ekonomiskt perspektiv beskrivs i bilaga 1. Utifrån utfallet av önska skola görs bedömningen att det fortsatt är nödvändigt att minska kapaciteten i de aktuella skolornas närområden. Om kapaciteten inte minskas blir konsekvensen att överskottet av skolplatser sprids på flera skolenheter, i områden med låga socioekonomiska index och därmed lägre elevpeng. Det skulle göra att skolenheterna i de båda områdena kommer få ekonomiska utmaningar. Detta påverkar deras förutsättningar att bedriva kvalitativ

verksamhet under hela den tiden eleverna går på skolorna då kapacitetsutmaningarna för den specifika årskullen kvarstår hela deras skoltid.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bedömning ur ekologiskt perspektiv beskrivs i bilaga 1.

Bedömning ur social dimension

Bedömning av barnets bästa

Bedömning av barns bästa beskrivs i bilaga 1. Utifrån utfallet av önska skola görs bedömningen att gällande Högenskolan skulle fler elevers önskemål bortses från om kapaciteten istället skulle minskas någon annanstans än Högenskolan. Det krävs alltså att andra elever, som inte önskat Högenskolan i första hand, placeras där för att kunna hålla klassen öppen.

I Askim- respektive Hovåsområdet finns det stora risker kopplat till bortfall till fristående skolor. Om kapaciteten inte anpassas efter elevunderlagen i respektive område är förvaltningens bedömning att det skulle leda till problematiskt låga elevunderlag på skolenheterna överlag. Framförallt Hovåsskolan riskerar att hamna i ett särskilt osäkert läge. Resultatet kan bli, utifrån bortfall till fristående, att det senare i vår framkommer att inga elever kan tas emot i förskoleklass på Hovåsskolan.

Förvaltningens bedömning är att det som är bäst för både de barn som ska börja i förskoleklass och befintliga elever på skolorna är att i ett så tidigt skede som möjligt ha klara planeringsförutsättningar. Ur det perspektivet är det särskilt problematiskt när risken bedöms stor att en skolenhet, den största i aktuellt område, kan behöva stänga sitt intag i ett sent skede efter att beslut om skolplacering gått ut. Det skulle i så fall innebära att elever som fått beslut om placering på skolan skulle behöva söka om till nya skolor och Hovåsskolans förutsättningar för att planera sin verksamhet för hela skolan blir svårare inför läsårsstarten. Genom att anpassa kapaciteten i Askim respektive Hovås utifrån elevunderlagen skapas bäst organisatoriska förutsättningar för att erbjuda skolplatser nära där eleverna bor, få fulla klasser på skolorna och därmed bättre förutsättningar för att bedriva verksamhet.

Samverkan

Ursprungliga ärendet: Information på särskild samverkansgrupp (SSG) den 28 oktober och information på förvaltningsövergripande samverkansgrupp (FSG) den 11 november 2024. Samverkan genomförd på FSG den 9 december 2024.

Efter återremissen: Information på särskild samverkansgrupp (SSG) den 3 mars och information på förvaltningsövergripande samverkansgrupp (FSG) den 10 mars 2025.

Bilagor

1. Tjänsteutlåtande daterat 2024-11-21: Förändrad kapacitet på Trollängsskolan F-6 och Högenskolan F-3, läsar 2025/2026
2. Grundskolenämndens lokalbehovsplan 2024
3. Protokollsutdrag GSN 2024-12-17 § 227, Återremiss av förändrad kapacitet på Trollängsskolan F-6 och Högenskolan F-3, läsar 2025/2026

Ärendet

På grundskolenämndens sammanträde den 17 december 2024 presenterades ett förslag om att inte ta emot elever i förskoleklass på Trollängsskolan F-6 och Högenskolan F-3 läsåret 2025/2026. Ärendet återremitterades för komplettering med resultat av önska skola samt med en fördjupad analys av kapacitetsbehoven på kort och lång sikt för hela stadsområdet.

Beskrivning av ärendet

Läsår 2025/2026 finns det stor överkapacitet av skolplatser i delar av staden. I det ursprungliga ärendet som presenterades på grundskolenämndens sammanträde den 17 december 2024 föreslogs därför att det inte skulle placeras elever i förskoleklass det specifika läsåret på Trollängsskolan F-6 och Högenskolan F-3. Bakgrunden till dessa förslag och bedömningen av förslagen finns att läsa i det ursprungliga tjänsteutlåtandet (bilaga 1). Ärendet återremitterades för komplettering med resultat av önska skola samt med en fördjupad analys av kapacitetsbehoven på kort och lång sikt för hela stadsområdet.

Analys av kapacitetsbehov

I grundskolenämndens lokalbehovsplan för 2024 (bilaga 2) beskrivs kapacitetsbehoven för områdena på kort och lång sikt. Redan då den skrevs fanns det osäkerheter kopplat till framförallt den väntade befolkningsförändringen. Befolkningsprognoserna är osäkra både på lokal och nationell nivå, och för de aktuella områdena medförde det att framförallt området runt Trollängsskolan behöver analyseras vidare utifrån kommande befolkningsprognoser.

En ny befolkningsprognos på områdesnivå kommer i maj. Utifrån tidigare prognoser, och skicket på Trollängsskolans lokaler, har en förstudie beställts om att bygga en ny skola. Resultatet av denna förstudie väntas komma senare i vår. Det finns därför inte tillräckligt med ny information för att göra en ny analys ännu.

Önska skola

Nedan redovisas hur många elever som önskar respektive skolenhet i första hand och hur många av dessa elever som åberopat syskonförtur. Dessa uppgifter går inte att direkt översätta till hur utfallen på skolorna väntas bli. Det beror både på att det i båda områden finns färre elever än det finns skolplatser, och att fördelningen av skolplatser också påverkas av övriga urvalskriterier för skolplacering, såsom relativ närhet. I båda områden behöver också hänsyn tas till risk för bortfall till fristående skolor.

Högenskolan F-3 och dess närområde

<u>Skolenhet</u>	<u>1:a hand</u>	<u>Syskon</u>	<u>Maxkapacitet</u>
Högenskolan F-3	14	6	27
Önneredsskolan F-9	45	20	54
Fiskebäcksskolan F-9	53	20	54

Trollängsskolan F-6 och dess närområde

Skolenhet	1:a hand	Syskon	Maxkapacitet
Trollängsskolan F-6	29	11	26
Askimsskolan F-6	22	6	26*
Sisjöskolan F-3	45	14	50
Hultskolan F-6	40	14	52
Hovåsskolan F-9	18	10	54
Nygårdsskolan F-9**	48	17	52
Brottkärrsskolan F-6**	67	25	54

*Askimsskolan blir färdigbyggd hösten 2025 och har då egentligen kapacitet för 52 elever.

** Nygårdsskolan och Brottkärrsskolan ligger båda för långt ifrån Askimsområdet för att kunna påverka kapacitetsförutsättningarna i det området. De redovisas ändå här då de påverkar förutsättningarna för Hovåsskolan, som i sin tur påverkas av hur kapaciteten planeras i Askimsområdet.

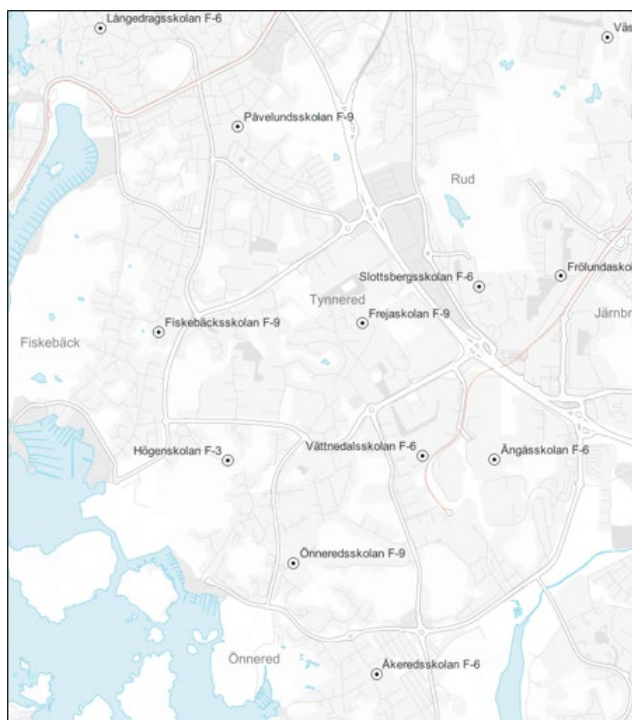

Bild 1. Området runt Högenskolan

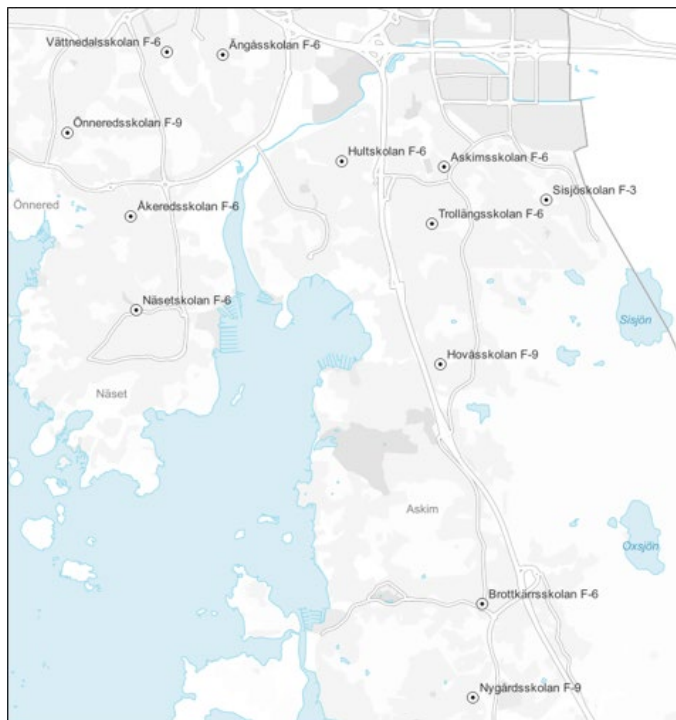

Bild 2. Området runt Trollängsskolan

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är fortsatt att den bästa lösningen för att hantera det aktuella överskottet av skolplatser i berörda områden är att inte placera elever i förskoleklass läsår 2025/2026 på Trollängsskolan och Högenskolan. Nedan beskrivs bedömningarna utifrån respektive område. I tidigare tjänsteutlåtande (bilaga 1) redogörs för de mer långsiktiga befolkningsutvecklingarna i båda områden. Bedömningen är fortsatt att överskottet av skolplatser väntas bestå i ett flertal år framöver. Det är därför nödvändigt att se över skolstrukturen i dessa områden oavsett vilket beslut som fattas i detta ärende. Detta kommer förvaltningen återkomma till senare i år.

Högenskolan F-3 och dess närområde

Efter utfallet av önska skola finns fortsatt ett behov av att stänga kapacitet motsvarande en klass i området runt Högenskolan.

Om kapaciteten minskas på Fiskebäcksskolan eller Önneredsskolan får det som konsekvens att dessa skolor fylls nästan helt med syskon, och att övriga elever som bor nära skolorna men inte har syskonförtur hamnar på andra skolor längre ifrån sina hem. I majoriteten av fallen handlar det om elever som önskat Fiskebäcksskolan eller Önneredsskolan i första hand och som skulle fått placering där om kapaciteten inte skulle minska. Istället får eleverna placering på primärt Högenskolan och skolor i centrala Tynnered. Om kapaciteten istället minskas på Högenskolan, fylls både Fiskebäcksskolan och Önneredsskolan nästan uteslutande av elever som önskat skolorna i första hand och som bor nära skolorna. Eleverna som önskat Högenskolan får i de flesta fall en skolplats som motsvarar deras andrahandsönskemål, och i enstaka fall skolor de önskat i tredje hand. I samtliga fall är det skolplaceringar i deras närområden.

Om inget görs med kapaciteten blir konsekvensen att både Fiskebäcksskolan och Önneredsskolan fylls, medan Högenskolan inte fylls. Detta förändras inte heller om kapaciteten minskas eller tas bort helt på någon skola i Tynnered. Enda sättet att komma upp i en full klass på Högenskolan är att minska kapacitet på andra skolor där det finns både bättre bärkraft utifrån skolenhetsutredningens principer, elever som önskat dessa skolor och bättre långsiktiga förutsättningar för skolenheterna. Utifrån ovan bedömer förvaltningen fortsatt att det är lämpligast att inte placera elever i förskoleklass på Högenskolan läsåret 2025/2026.

Trollängsskolan F-6 och dess närområde

Efter utfallet av önska skola finns det fortsatt ett behov av att stänga kapacitet motsvarande två klasser, en Askim och en i Hovås.

I de södra delarna av mellanområdet, runt Hovåsskolan och söderut, finns stora risker kopplat till att det finns många elever som önskat både kommunal skola och fått placering på fristående skola. Denna typ av dubbelplaceringar brukar ofta leda till sena bortfall på skolorna och stora organisatoriska utmaningar. Förvaltningens prognos är att det största bortfallet kommer ske på Hovåsskolan.

Utifrån antal önskemål är en möjlighet att inte placera elever alls på Hovåsskolan, som hade minst antal önskemål. Detta skulle dock innebära att kapaciteten inte fördelas utifrån var eleverna bor och löser därför inte ut kapacitetsbehoven i områdena fullt ut. På kort sikt skulle det innebära längre resvägar för eleverna. På lång sikt innebär det att Hovåsskolan, vilket är den skolenhet i området som har bäst framtidsutsikter utifrån förutsättningarna för bärkraftig verksamhet, får ett glapp med en årskurs som skolan inte kommer ha i sju år innan nästa intag på skolan sker till årskurs 7.

Förvaltningens planeringsinriktning är fortsatt att intaget till förskoleklass på Hovåsskolan ska minskas från två klasser till en. Det går i linje med den ursprungliga planeringen som fanns inför att ärendet lyftes till nämnden i december. Överskottet av skolplatser i de södra delarna kommer då kunna omhändertas inom ramen för förvaltningens delegation, förutsatt att kapaciteten i Askimsområdet också anpassas till det lägre elevunderlaget.

I de norra delarna, i Askimsområdet, är det också överskott av skolplatser. Det är överlag många önskemål till samtliga skolor och syskon motsvarande runt en halv klass på både Hultskolan, Sisjöskolan och Trollängsskolan. Hultskolan och Askimsskolan är båda nyrenoverade/nybyggda skolor där den första har ett strategiskt viktigt läge för att kunna ta emot elever från både Åkered, Tynnered och Askim, medan den andra byggts ut och blir färdig till höstterminen 2025. Om kapaciteten minskar på någon av dessa skolor innebär det, utöver att önskemål bortses, i Hultskolans fall att det strategiska värdet av skolans geografiska läge uteblir då det endast kommer finnas plats för elever boende i skolans absoluta närområde. I Askimsskolans fall skulle det innebära att det inte tas emot elever alls i förskoleklass, på en nybyggd skollokal som står klar till hösten. Ett sådant alternativ är inte att förorda utifrån nämndens principer för skolstruktur och att ge skolan goda förutsättningar vid starten.

Om intaget istället minskar på Sisjöskolan innebär det återigen att önskemål bortses, men också att den klass som är kvar till stor del fylls med syskon, med konsekvensen att nästan samtliga barn boende i Sisjöområdet som inte har syskonförtur får längre resväg. Trollängsskolan har kapacitet för en parallell i förskoleklass. Att minska platserna här innebär att inga elever placeras i förskoleklass. Likt Sisjöskolan skulle ett minskat intag på Trollängsskolan innebära att önskemål bortses, men också att syskonförturen uteblir för de som har syskon på skolan.

Både Sisjöskolan och Trollängsskolan har lokaler i dåligt skick och ingen av skolorna uppfyller de principer som är satta för skolenheter. Båda skolorna skulle mer eller mindre gå att fylla med önskemål vid skolstart, men utifrån skolornas begränsade långsiktiga förutsättningar är det lämpligt att ett minskat intag görs på någon av dessa skolor. Utifrån var eleverna bor, skolornas långsiktiga förutsättningar och att det byggts mycket bostäder i Sisjöområdet är det minst antal elever som påverkas negativt av att intaget minskar på Trollängsskolan.

Om kapaciteten inte minskas alls i norra delarna fylls inte skolorna i området enligt resultatet av förvaltningens simuleringar. Även i detta område har skolorna låga socioekonomiska index och en del dubbelplaceringar, alltså elever som även har placering på fristående skolor. Ett lågt index innebär lägre elevpeng, vilket gör att dessa skolor är särskilt sårbara för att inte få fyllda klasser. Överkapaciteten väntas spridas ut på samtliga skolor i området, vilket får som konsekvens att samtliga skolor får ekonomiska, och följaktligen, verksamhetsmässiga utmaningar.

En ytterligare konsekvens är att överskottet av platser väntas få dubbel negativ effekt på Hovåsskolan, där prognosen redan visar att risken för bortfall till fristående skolor är hög. Sannolikheten bedöms därför vara hög att det efter bortfall kan bli nödvändigt med ett sent ärende till nämnden som innebär att elever i förskoleklass inte alls tas emot på Hovåsskolan läsåret 2025/2026. Utifrån ovan bedömer förvaltningen fortsatt att det är lämpligast att inte placera elever i förskoleklass på Trollängsskolan läsåret 2025/2026.

Protokollsutdrag skickas till

Grundskoleförvaltningens ledningsgrupp

Maria Andersson
Förvaltningsdirektör

Helena Sjöberg
Avdelningschef Planering och utveckling